

İcmal

Yüksək dərəcəli kişi voleybolçuların texniki – taktiki fəaliyyətlərinin effektivliyinin tədqiqatı (amplua–əlaqəçi mövqeyində oynayan oyunçular)

Hacıyev Z.C., Sultanova S.O., Əliyev S.Y., Qurbanova F.A. ¹

¹Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası

Nəşr tarixi

Qəbul edilib 1 mart 2018

Dərc olunub: 5 iyun 2018

© 2018 ADBTİA. Bütün hüquqlar qorunur.

Açar sözlər: oyun texnikası, texniki fəndlər, əlaqəçi oyunçu, texniki-taktiki fəndlərin effektivliyi, texniki-taktiki fəaliyyət, kişi voleybolçular.

Mövzunun aktuallığı. Yüksək dərəcəli voleybolçuların yarış fəaliyyəti böyük fiziki və emosional gərginliklə müşahidə olunur. Voleybolçunun yüksək məşq səviyyəsilə yanaşı, oyun zamanı şəxsi və kollektiv texniki-taktiki fəaliyyətinin (TTF) səmərəliliyi ilə müəyyən edilir(1,2). Ona görə də rəsmi yarış şəraitində, əlaqəçi mövqeyində oynayan yüksək dərəcəli kişi voleybolçuların texniki-taktiki fəndlərinin icrasının səmərəliliyinin öyrənilməsi və təhlili problemi olduqca aktual sayılır.

Tədqiqatın məqsədi: rəsmi yarışlar prosesində əlaqəçi mövqeyində oynayan yüksək dərəcəli kişi voleybolçuların texniki-taktiki fəaliyyətlərinin icra edilməsinin səmərəliliyinin səviyyəsini müəyyən edib, qiymətləndirmək.

Tədqiqatın metodları. Ədəbiyyat mənbələrinin öyrənilməsi, texniki-taktiki fəaliyyətlərinin səmərəliliyinin təhlili və üç kodlu qiymətləndirilməsi, riyazi statistika.

Tədqiqatın nəticəsi. Kişi voleybolçuların texniki-taktiki fəaliyyətlərinin yerinə yetirilməsi üç kodlu göstəricilərlə qeyd edilirdi: "müsbət 1" (+1), "mənfi 1" (-1), və "sıfır" (0). Oyunlarda iki texniki fənd: topun qəbulu və hücum zərbəsi texniki fəndləri əsas texniki fəndlər kimi qəbul

olundu(3,4,5). Qalan üç texniki fənd isə qiymətləndirildi: müdafiədə və mühafizədə göstəricilər, oyuna daxil edilən və oyun vaxtı topun qəbulu, ikinci ötürmə qeyd və təhlil olundu. Burada rəsmi yarışlarda 3 partiya qalib gəlib və ya 3 partiya uduzduqları oyunlarda texniki-taktiki fəaliyyət üzrə voleybolçuların səmərəliliyi təhlil olundu.

Ədəbiyyatlar:

1. Беляев А.В. Обучение технике игры в волейбол и её совершенствование-М. ВФВ, 1995.
2. Беляев А.В., Савин М.В. Волейбол: Учебник для институтов и академий физической культуры-М: СпортАкадем-Прессе,2006.
3. Фомин Е.В., Булыкина Л.В., Суханов А.В. Техничко-тактическая подготовка волейболистов. Москва-2017.
4. Железняк Ю.Д., Ивойлов А.В. Волейбол: Учебник для институтов физической культуры-М.: Физкультура и спорт.-1991.
5. Ağayev O.M., Qədəşov E.N. Voleybol. Dərslük, Bakı, 2003.